

دستورالعمل و روش اجرایی ایمنی در مقابل آتش سوزی

اهداف:

- افزایش میزان آگاهی افراد به هنگام مواجهه با آتش سوزی
- پیشگیری از خسارات ناشی از آتش سوزی

تعریف واژگان و کلمات کلیدی:

مثلث حریق : برای شروع و ادامه پیدا کردن حریق ۳ چیز باید وجود داشته باشد که به آن مثلث حریق می گویند: گرما (یک جرقه الکتریکی یا شعله)، یک منبع سوخت (بنزین ، چوب یا پارچه) ؛ و اکسیژن (هوا). برای شکستن این «مثلث حریق» باید یکی از این اجزا را حذف کنید.

مسئولیتها و اختیارات:

مدیر مرکز - تیم آتش نشانی - مسئول آتش نشانی - مسئول بهداشت حرفه ای

شیوه انجام کار :

ردیف	شیوه انجام کار	مسئول انجام
۱	هر فرد از همکاران در هنگام مواجهه یا رؤیت آتش سوزی ضمن حفظ خونسردی بایستی موارد زیر را انجام دهد آژیر خطر اعلان حریق را به صدا درآورد	هر فرد از همکاران
۲	با شماره تلفن ۵۵۵ (مرکز مخابرات) تماس گرفته شود	منشی و یا افراد تعیین شده توسط مسئول
۳	مسئول مخابرات بلافاصله با فرمانده حادثه (رئیس بیمارستان) و یا جانشین ایشان (معاون توسعه و یا مدیر مرکز) و همچنین منشی دفتر مرکزی ۲۲۸۰ و ۲۸۸۶ تماس گرفته و شرح واقعه نموده و همچنین با واحد تاسیسات با شماره ۲۴۷۸، ۲۲۳۷، ۲۲۳۶ و واحد برق : ۲۲۲۲ و دفتر پرستاری : ۲۲۰۱، ۲۲۰۲ در شیفت صبح و ۲۱۲۷ سوپروایزر شیفت شب تماس گرفته و آدرس دقیق و نوع آتش سوزی را اعلام می نماید.	اپراتور مخابرات
۴	پس از آن با دریافت مجوز از سوی فرمانده حادثه به سازمان آتش نشانی اطلاع داده شود	اپراتور مخابرات
۵	در صورت مشاهده وسعت آتش سوزی و تخمین زمان جهت اطفاء حریق ، اقدام به خروج کلیه افراد از داخل بخش نمایید	سرپرستار یا مسئول
۶	حضور تیم آتش نشانی (شامل : پرسنل تاسیسات ، حراست ، خدمات بخش و کمک بهیار بخش که مسئولیت اطفاء حریق را بر عهده دارد) اقدام به مهار آتش می نمایند	تیم آتش نشانی و افرادی که مسئولیت اطفاء حریق را بر عهده دارند
۷	افراد را برای ترک محل، تشویق و کمک کنید . هرگز برای برداشتن لوازم شخصی ، مجدداً به ساختمان در حال سوختن وارد نشوید و یا خروج خود را به تأخیر نیندازید. تنها موقعی می توانید وارد ساختمان شوید که یک آتش نشان (با توجه به آیتم قبل) راه را برای این کار باز کرده باشد.	کلیه افراد

مسئولین اطفاء حریق	پس از ورود به محل حریق یا اشتعال، یک لحظه صبر کنید، محل را زیر نظر گرفته و فکر کنید و به سرعت وارد صحنه نشوید. امکان دارد مواد قابل اشتعال یا انفجار (مثل گاز یا دودهای سمی) یا خطر برق گرفتگی وجود داشته باشد. یک آتش سوزی جزئی می تواند در عرض چند دقیقه گسترش یافته، تبدیل به یک حریق جدی شود.	۸
مسئولین اطفاء حریق	تمام مواد سوختنی را که می توانند به عنوان منبع سوخت برای آتش عمل کنند (مثل کاغذ و مقوا و مایعات قابل اشتعال) از مسیر آتش دور کنید.	۹
مسئولین اطفاء حریق	درها را به روی آتش ببندید تا منبع اکسیژن آن قطع شود.	۱۰
مسئولین اطفاء حریق	شعله های آتش را با استفاده از پتو یا سایر مواد غیر قابل نفوذ، خفه کرده، مانع رسیدن اکسیژن به آن شوید.	۱۱
مسئولین اطفاء حریق	استفاده از کپسول های اطفاء حریق با توجه به نوع آتش سوزی (در صورتی که منشأ آتش سوزی وسایل و تجهیزات برقی باشد از کپسول نوع CO2 و در صورتیکه منشأ آتش سوزی از نوع حریق گروه A باشد مانند چوب و کاغذ، پلاستیک و پارچه از کپسول های پودری استفاده نمائید).	۱۲
مسئولین اطفاء حریق	همچنین از شلنگ های آب موجود در Fire Box که در ورودی هر بخش و ابتدای راه پله ها قرار دارد، جهت اطفاء حرقی که منشأ آن حریق نوع C (تجهیزات برقی) و نوع B (مایعات قابل اشتعال مانند روغن ها و مواد شوینده و ضد عفونی کننده) نباشد، استفاده نمائید.	۱۳
مسئولین اطفاء حریق	در آتش سوزی با مایعات به هیچ عنوان از آب به عنوان اطفاء کننده حریق استفاده نکنید.	۱۴
مسئولین اطفاء حریق	جهت جلوگیری از برق گرفتگی و خرابی دستگاه های الکتریکی به هنگام آتش سوزی با این وسایل حدالمقدور از کپسول های CO2 جهت اطفاء حریق استفاده نمائید. و به هیچ عنوان از آب استفاده نکنید.	۱۵
مسئولین اطفاء حریق	در صورت امکان کلید برق اصلی مربوط به بخش را از تابلوهای برق قطع نمائید.	۱۶
مسئولین اطفاء حریق	آتش سوزی در فضای بسته، جو خطرناکی ایجاد می کند که اکسیژن کمی دارد و ممکن است با مونوکسید کربن و گازهای سمی آلوده شده باشد. هرگز وارد ساختمانی که در حال سوختن یا پر از گاز است نشوید و هرگز دری را که به محل آتش سوزی ختم می شود، باز نکنید. ابتدا باید از خارج ساختمان توسط هواکش و یا پنکه اقدام به خارج کردن دود های جمع شده در داخل ساختمان نموده به طوریکه جریان هوا از داخل به خارج انجام شود	۱۷

نحوه استفاده از جعبه آتش نشانی در زمان بروز آتش

مسئولین اطفاء حریق	درب جعبه را با کلیدی که مقابل دید شما در یک محفظه شیشه ای قرار دارد باز کنید	۱
مسئولین اطفاء حریق	حلقه شیلنگ آتش نشانی را در جهت زاویه ۹۰ درجه به سمت بیرون جعبه هدایت نمائید	۲
مسئولین اطفاء حریق	با چرخاندن حلقه شیلنگ ها را از روی آن خارج نمائید.	۳
مسئولین اطفاء حریق	سرنازل آماده روی شیلنگ ها را به دست گرفته و به طرف آتش حرکت کنید.	۴
مسئولین اطفاء حریق	هیچگاه به صورت انفرادی از جعبه آتش نشانی و باز کردن شیر آب استفاده نکنید	۵
مسئولین اطفاء حریق	قبل از باز کردن شیر فلکه آب اقدام به باز کردن شیر نازل نمائید.	۶

حریق		
مسئولین اطفاء حریق	در صورتی که محل آتش سوزی از طول شیلنگ آماده طویل تر باشد بایستی از لوله یدکی که در جعبه های دیگر می باشد جهت امتداد دادن شیلنگ استفاده نمائید.	۷
مسئولین اطفاء حریق	شیر نازل رابه سمت کانون آتش نشانه گرفته و تا دفع کامل آتش به عملیات ادامه دهید.	۸
مسئولین اطفاء حریق	پس از اتمام عملیات بایستی شیلنگ ها از محل کوپلینگ باز و بعد از آب گیری و خشک شدن دوباره به صورت اول پیچیده شود.	۹
مسئولین اطفاء حریق	هنگام پیچیدن، شیلنگ به صورت رول پیچیده و شیلنگ آماده را دولا به دور حلقه دوار پیچید	۱۰

طریقه استفاده صحیح از خاموش کننده جهت اطفاء حریق

مسئولین اطفاء حریق	در فضاهای رو باز پشت به باد و در فضاهای بسته جلوی درب ورود یا خروج بایستید.(پس از استفاده از کپسول های CO2 در محیطهایی که هیچ گونه راه خروج هوا ندارند ودر محیط های کاملاً بسته قرار دارند ،به علت تجمع گاز CO2 از ورود به آن محل جداً خودداری نمائید.)	۱
مسئولین اطفاء حریق	ضامن (پین) دستگیره حمل کپسول های تحت فشار و CO2 را از محل خود خارج نمایید.(توجه داشته باشید هنگام کشیدن ضامن فشار دست روی اهرم نباشد)	۲
مسئولین اطفاء حریق	سر پاشنده شلنگ کپسول را محکم در دست گرفته و به طرف آتش نشانه گیری نمایید.(به علت فشار زیاد پودر و یا گاز خروجی، ابتدای نازل را در نزدیکی آتش قرار ندهید زیرا باعث گسترش آتش به اطراف می شود)	۳
مسئولین اطفاء حریق	بن آتش را هدف گرفته و با فشار به دسته کپسول ، به صورت جاروب کردن آتش را اطفاء نمایید.(دقت نمائید به هنگام خروج مواد به علت وجود فشار زیاد داخل کپسول،سر شلنگ از دستتان رها نشود)	۴
مسئولین اطفاء حریق	در مورد کپسول های سیلندر بغل ،اهرم پاشنده شلنگ را در دست گرفته و فلکه سیلندر بغل را به آرامی تا انتها باز نموده و با فشار به اهرم ،سر شلنگ را به سوی آتش نشانه گیری نمایید	۵

در صورت آتش گرفتن لباس:

مسئولین اطفاء حریق	همیشه الگوی زیر را طی کنید: توقف، انداختن روی زمین و چرخاندن. در صورت امکان قبل از اقدام به چرخاندن مصدوم ، وی را در یک پارچه کلفت بپیچید.	۱
مسئولین اطفاء حریق	در صورت امکان، با یک کت، پتو (غیر از انواع نایلونی یا گشادبافت)، یا سایر پارچه های کلفت، مصدوم را محکم بپیچید. مصدوم را روی زمین بچرخانید تا شعله ها خفه شوند.	۲
مسئولین اطفاء حریق	اگر آب یا مایع غیر قابل اشتعال دیگری در دسترس است، مصدوم را طوری روی زمین بخواهانید که بخش در حال سوختن در بالا قرار گیرد و ناحیه سوختگی را با مایع خنک کنید.	۳
مسئولین اطفاء حریق	هرگز از مواد قابل اشتعال برای خفه کردن شعله استفاده نکنید.	۴
مسئولین اطفاء حریق	اگر لباس خودتان آتش گرفت و نیروی کمکی در صحنه حاضر نبود، با پیچاندن محکم پارچه مناسب به دور خود و چرخیدن روی زمین، آتش را خاموش کنید.	۵

تهیه کنندگان:اعضاء کمیته بحران انستیتو